

בר סוקרים מיסדרים צבאיים בעת יציאתם את הארץ בנמליהתעופה לוד.
גם ספריהטכסים של צה"ל, ושאלו היפ" נה אותנו הקורא אייזנברג, קובע במפור" רש: "מובן שבעת נסיעות רישמיות של ראשי מדינת-ישראל, יכבד אותם צה"ל באותם הטכסים כפי שהוא נהג להעניק לאורח-יכבוד מן החוץ."

לעומת זאת מצוייה בספריהטכסים של צה"ל גם פסקה האומרת: "גודל המדינה, מסורתה ואופי חייה הציבוריים, הם אשר קובעים את התיקף הנברק של צרמוניות אלה: לכן יהיה הטכס בישראל צנוע-יחסית, אולם תמיד במסגרת הפרוטוקול הבין-לאומי."

כך, שלמרות שלא היה ראשוני, היה הטכס הצבאי שנערך למנחם בגין בבחינת ייחודי, לפחות מבחינת הנברק ואופי היים הציבוריים במדינת בשנים האחרונות. הייחודי היה גם בצורת סקירת המישמר הצבאי שהשתתף בטכס, על פי כל כללי הפרוטוקול.

גם ראשי-משלה קודמים נהגו לפעמים לעבור על פני כל השורות במישמר (המורכב מ-60 חיילים ותשעה דגלנים), אולם הם עשו זאת תמיד בהליכה אורחית, ולא צבאית כזו של בגין, כשהם מלווים במפקד המישמר. איש מהם גם לא נהג להרכין ראש בפני הדגלנים הצבאיים שבידי הדגלי-נים, כפי שעשה בגין.

הקביעה כי "זהו חידוש בנוף הישראלי, ביטוי לסיגנון החדש", נשארת בעינה,

רישמיים בחו"ל. נכון שטכסים אלה בוטלו בתקופת גולדה מאיר, אחרי מלחמת יום-הכיפורים, ובתקופת כהונתו של הרמטכ"ל-לשעבר, יצחק רבין, לא נערכו לו כלל. אבל בעבר, מימי קום המדינה, נערכו טכסים כאלה לכל ראשי-הממשלות, והם לנשיא. הייחודי הוא בכך שבעבר לא שידרה הטלוויזיה בשידור ישיר את מהלך טכסים אלה, כיוון שאז עדיין לא הייתה הטלוויזיה קיימת. לכן נראה החבר בעיני רבים כחידוש."

חריף יותר בתגובתו היה הקורא משה אייזנברג, המחזב סוקולוב 16, חדרה, ש" כתב: "כולנו זכאים להשקפותינו — כולל גם כתבכם הנכבד — אך עיתון לא צריך להביע דיעות בלבד, אלא גם לדווח טוב-דוח ודוקות. אני מצרף צילום מתוך ספרי-הטכסים הרשמי של צה"ל, שפורסם כבר בשנות השישים, ושימש מאז שולחן-עורך בין השאר, לכל טכסיהפרידה בלוד. העובדות פשוט לא מתיישרות עם קביעת כתבכם ש"טכס כזה מעולם לא נערך ל-ראשי-משלה ישראלי, התייפך הוא הנכון — טכס כזה נערך לכל ראש ממשלת-ישראל, פרט לאחרון. אם כתבכם לא ידע זאת אפשר לסלוח לו. אך העורך בוודאי ידע את העובדות — לכן כדאי לדייק, גם אם מבחינה פוליטית הדבר לא נוח."

בעיקבות תגובות אלה בדקנו את העובר דות מחדש, ואומנם הסתבר לנו כי הוויכוח רון תיעתע בנו. איש מחברי המערכת לא זכר כי בעבר נערכו טכסיהפרידה צבאיים לראשי-הממשלה, אולי בגלל העובדה כי

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386 • תאריך: 136 • מען מברקי: "עולמפרס" • מודפס ב"הרפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רח' בן-יאביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גזופות: "ציונקורפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אורי תבור • עורך תכנית: יוסף שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם פיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

והעמידו אותנו על הטעות. שהתפרסמה בגיליון הקודם.

במדור במדינה ("ראש רכון מול הדגל" — העולם הזה 2081) נכתב, בין השאר, על הטכס הצבאי שנערך לבגין בנמל-התעופה בלוד: "טכס כזה מעולם לא נערך לראש-משלה ישראלי, גם לא כאי-שר היה ראש-הממשלה המטכ"ל לשעבר.

קיא קי

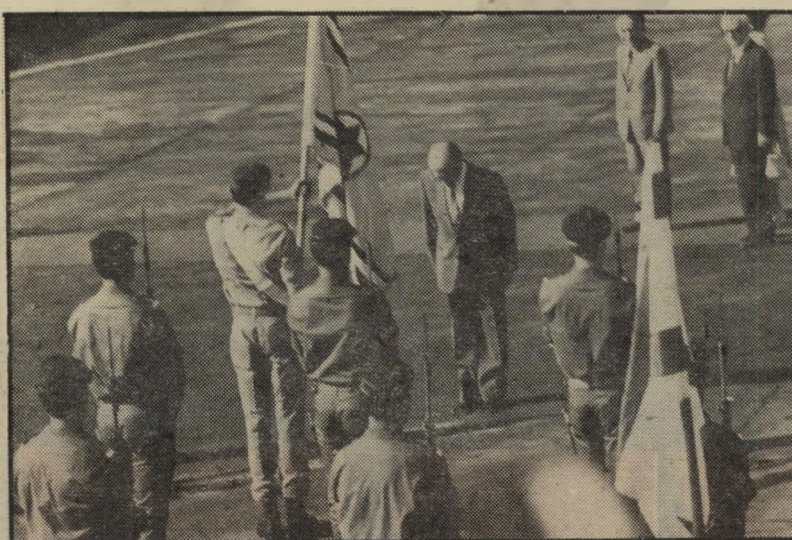
טכסיהפרידה הצבאי, שנערך ל-ראשי-משלה מנחם בגין, בצאתו למסעו הממלכתי בארצות-הברית, נראה כה יי-

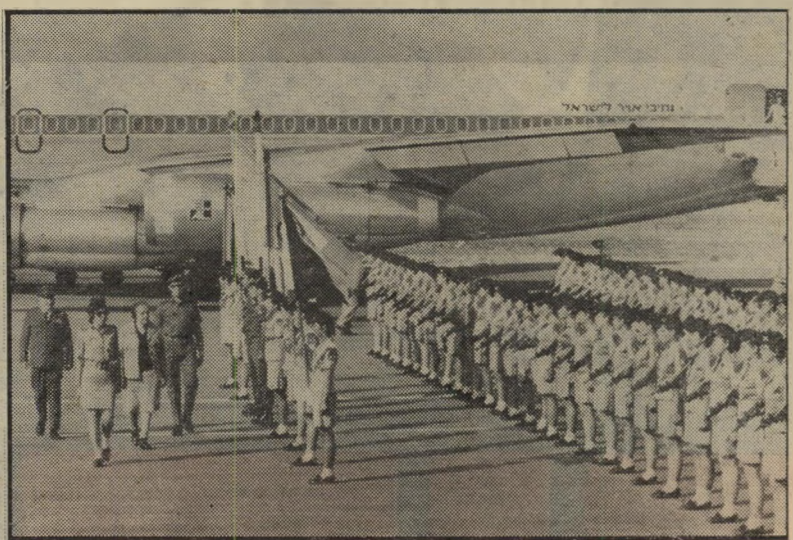
דוד בן-גוריון סוקר מיסדר צבאי בנמליהתעופה בלוד (1951) — מסורת ישנה

דוד בן-גוריון סוקר מיסדר צבאי בנמליהתעופה בלוד (1951) — מסורת ישנה

מנחם בגין מרכין ראשו בפני דגל חיל האוויר (1977) — צנוע יחסית

גולדה מאיר סוקרת מיסדר צבאי בנמליהתעופה בלוד (1970) — ההיקף והברק

גם אם הטכס הצבאי עצמו נערך בהתאם לכללי הפרוטוקול.

העולם הזה

רוב נסיעותיהם לחו"ל של ראשי הממשלה היו נסיעות לאי-ממלכתיות, שהן לא נערכו להם טכסים צבאיים. אולם כשפנינו אל הכתובים והמצולמים, התברר כי זה היה הנהג המקובל ב-25 שנותיה הראשונות של המדינה. בארכיונים ניתן למצוא צי-לומים (שכמה מהם אנו מביאים כאן), שבהם נראים ראשי ממשלת-ישראל-לשע-

זהו חידוש בנוף הישראלי, ביטוי לסיגנון החדש. אינני מבין מדוע מצאתם חידוש בע-ריכת מיסדר צבאי לראש-הממשלה בעת המראתו לביקור ממלכתי בחו"ל. כתב הקורא יעקב בכר מירושלים, "אם זכרוני אינו מטעני נערכו טכסים כאלה גם בעבר לראשי ממשלת-ישראל, שיצאו לביקורים

צא-דופן וחריג על רקע המציאות הישראליה החדשה — נעדרת הטכסיות הצב-אית — שנוצרה מאז מלחמת יום-הכיפור-רים, עד שהוא נראה בעיני רבים כחידוש מהפכני. גם בעינינו. מסתבר כי קוצר-הזיכרון במקרה זה היה בעוכרינו. כמה וכמה קוראים טרחו-